

NÁRODNÝ
INŠPEKTORÁT
PRÁCE

Správa

z úlohy č. 21 402 z Plánu hlavných úloh Národného inšpektorátu práce
na rok 2021

**Rozbor pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou
a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti
inšpekcie práce za rok 2020**

Košice, marec 2021

Úvod

Správa podáva ucelený prehľad o rozboře pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti inšpekcie práce za rok 2020. Cieľom podrobnej analýzy pracovných úrazov je špecifikácia ich najčastejších zdrojov a príčin, najrizikovejších odvetví a profesií.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov v ust. § 195 ods. 2 definuje pracovný úraz, ako poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Zamestnávateľ je povinný v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu.

V roku 2020 bolo registrovaných celkovo 7 606 pracovných úrazov. Z uvedeného počtu bolo 32 závažných pracovných úrazov s následkom smrti a 49 závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví. Za rok 2020 bolo evidovaných 7 525 ostatných registrovaných pracovných úrazov, t. j. úrazov nad 3 dni práceneschopností bez smrteľných úrazov a úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví (ďalej „RPÚ“).

Inšpektorát práce v zmysle ust. § 7 ods. 3 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyšetroje príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, príčiny závažnej priemyselnej havárie, bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vedie ich evidenciu a podľa potreby vyšetroje príčiny vzniku aj ostatných pracovných úrazov.

Inšpektoráty práce majú zákonnú povinnosť vyšetrovať len závažné pracovné úrazy s následkom smrti a závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmovou na zdraví. Na základe ich dôsledného rozboru je možno určiť tie oblasti, na ktoré treba zamerať zvýšenú pozornosť inšpekcie práce a kde je potrebné prijímať konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov a vytvorenie podmienok bezpečnej práce.

1. Závažné pracovné úrazy s následkom smrti

V roku 2020 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce (ďalej „IP“) došlo k 32 závažným pracovným úrazom s následkom smrti (ďalej „SPÚ“), čo je o 1 SPÚ viac, ako v roku 2019 (nárast o 3,2 %). Z uvedeného počtu je 17 SPÚ pri dopravných nehodách, ktoré vyšetroval príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolovali len režim vedenia vozidla.

Vývoj SPÚ od roku 1999 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa zdroja úrazu

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny ich vzniku v zmysle vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze. Na účely štatistického spracovania sa úrazové znaky (zdroje a príčiny) rozdeľujú do hlavných skupín a podskupín. Zdroje sú prvou základnou skupinou úrazových znakov. Za zdroj úrazu sa považuje predmet, látka, alebo energia, prípadne človek, prírodný živý, ktorý svojím náhlým vonkajším pôsobením priviedol úraz zamestnanca priamo alebo nepriamo tým, že pri jeho činnosti, prípadne pri náhodnom styku s ním, bol bezprostredným podnetom vzniku úrazu či nehody.

Hlavné zdrojové skupiny:

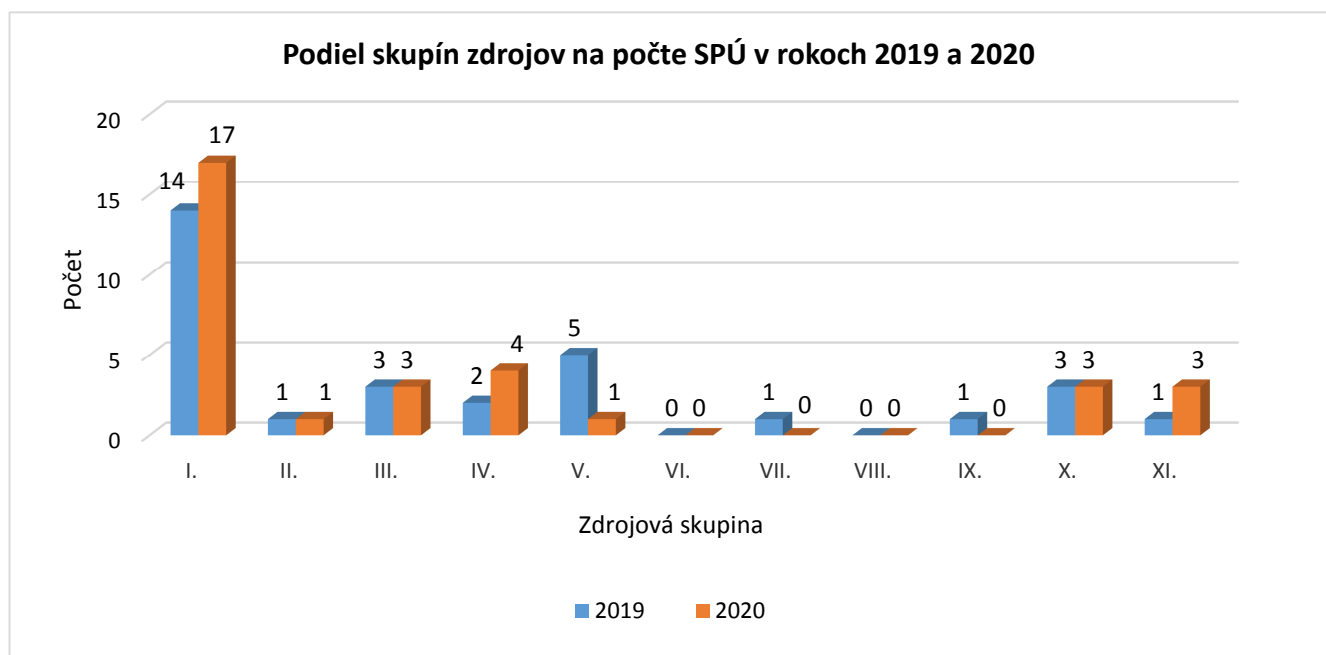
- I. Dopravné prostriedky
- II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky
- III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné
- IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov
- V. Materiál, bremená, predmety
- VI. Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje
- VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny
- VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom
- IX. Elektrina
- X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly
- XI. Iné zdroje

Najčastejším zdrojom SPÚ v hodnotenom roku boli dopravné prostriedky, kde bolo zaznamenaných 17 SPÚ, čo predstavuje 53,1 % z celkového počtu SPÚ. Druhým najčastejším zdrojom SPÚ boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb, kde boli zaznamenané 4 prípady, čo predstavuje 12,5 % z celkového počtu SPÚ. Stroje, zariadenia, ľudia, zvieratá a iné zdroje boli tretím najčastejším zdrojom SPÚ, kde boli zaznamenané zhodne 3 prípady v SPÚ, čo predstavuje 9,4 % pre každý zdroj zvlášť z celkového počtu SPÚ.

Zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	17	53,1%
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	1	3,1%
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	3	9,4%
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	4	12,5%
V.	Materiál, bremená, predmety	1	3,1%
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	0	0,0%
IX.	Elektrina	0	0,0%
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	3	9,4%
XI.	Iné zdroje	3	9,4%

Výskyt SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na celkovom počte vzniknutých SPÚ v roku 2020 uvádzame vnútornú štruktúru zdrojových skupín podľa počtu spôsobených SPÚ:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	12	37,5 %
I-03	Železničné dopravné prostriedky	4	12,5 %
I-06	Vnútropodnikové lanovky, reťazové dopravníky a naklonené (zvážacie) dráhy na koľaji	1	3,1 %

II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	Počet	Podiel %
II-11	Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky	1	3,1 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-15	Okružné, rámové a iné píly na drevo	1	3,1 %
III-34	Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje	1	3,1 %
III-41	Zvláštne poľnohospodárske stroje (vlečné a ostatné)	1	3,1 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-43	Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády zamestnancov na rovine	1	3,1 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy – pády zamestnancov na nich a z nich	1	3,1 %
IV-46	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	2	6,3 %

V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Va-49	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	1	3,1 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	2	3,1 %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	1	6,3 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	3	9,4 %

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2019, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 1 a č. 2 v prílohe.

Členenie SPÚ podľa príčiny úrazu

Klasifikačná schéma príčin úrazov sa člení na 14 základných skupín, v rámci ktorých možno rozlíšiť tri hlavné skupiny samostatnej povahy, a to:

- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (príčiny patriace do skupiny 1 – 7)
- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnanec (príčiny patriace do skupiny 8 – 10)
- Iné príčiny – (príčiny patriace do skupiny 11 -14)

Príčiny úrazu:

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)
2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie
3. Nepridelené, nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky
4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska alebo komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)
5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku alebo na komunikácii
6. Nesprávna organizácia práce
7. Neoboznámenie sa s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (napr. teoretických vedomostí, šikovnosti, zručnosti, prispôbenia)
8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvávanie v ohrozenom priestore
9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení
10. Nepoužívanie alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov
11. Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie
12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyzologické stavy)
13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami
14. Nezistené príčiny

V roku 2020 najpočetnejšou príčinou bola určená nezistená príčina, a to práve v dôsledku vysokého výskytu dopravných nehôd (16 prípadov), ktoré vyšetruje príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolujú len režim vedenia vozidla. Druhou najpočetnejšou príčinou vzniku 7 SPÚ bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrvávali v ohrozenom priestore. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami bolo zistenou príčinou v 3 prípadoch SPÚ.

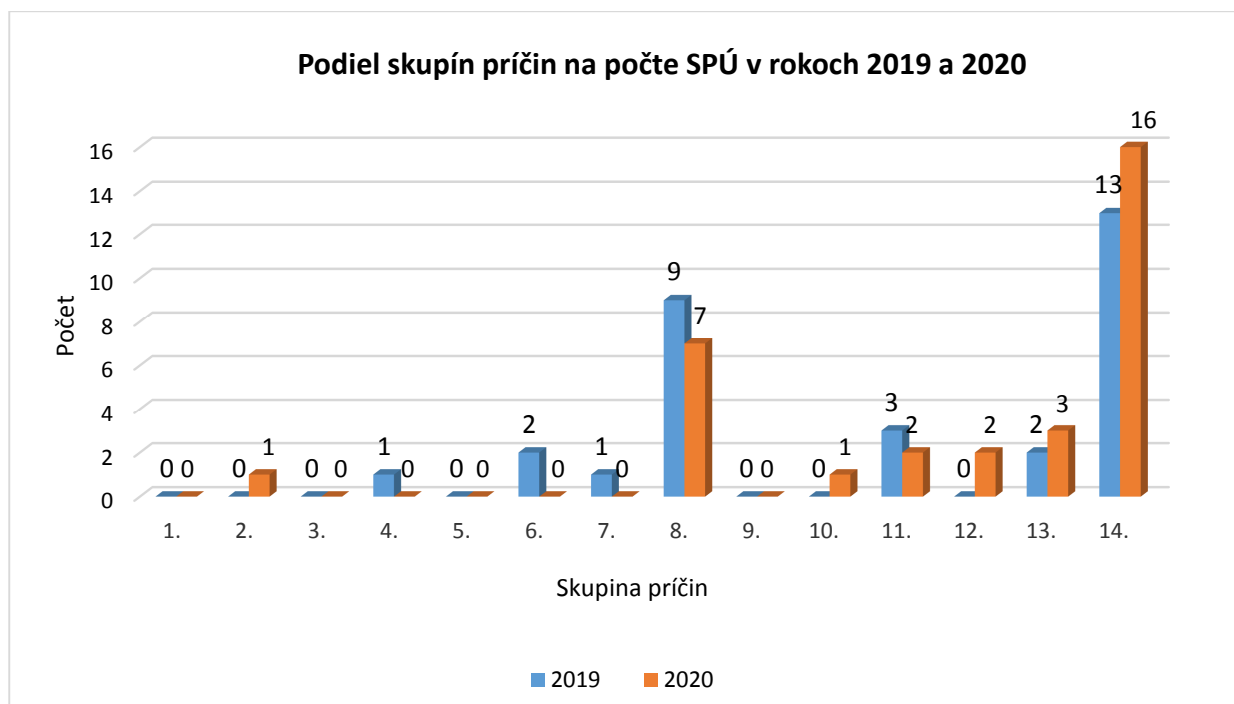
Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2020 zistilo iba v 1 prípade SPÚ, čo predstavuje pokles o 3 prípady oproti roku 2019. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, sa v sledovanom roku znížilo o 1 prípad oproti roku 2019 a naopak, iné príčiny, ktoré viedli k vzniku SPÚ, sa zvýšili o 5 prípadov oproti roku 2019 (tabuľka č. 5 v prílohe).

Pri vyšetrovaní SPÚ v hodnotenom roku boli zistené 3 prípady, kedy zamestnanec, ktorý utrpel SPÚ, vykonával svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvávanie v ohrozenom priestore	7	21,9 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	2	6,3 %
12	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon	2	6,3 %
13	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	3	9,4 %
14	Nezistené príčiny	16	50,0 %

Výskyt SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2019, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 5 a č. 6 v prílohe.

Členenie SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

Vychádzajúc z absolútnych čísel v roku 2020 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	2	6,3 %
C	Priemyselná výroba	4	12,5 %
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	2	6,3 %
F	Stavebníctvo	5	15,6 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	4	12,5 %
H	Doprava a skladovanie	10	31,3%
J	Informácie a komunikácia	1	3,1 %
L	Činnosti v oblasti nehnuteľnosti	1	3,1 %
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	2	6,3 %
P	Vzdelávanie	1	3,1 %

Členenie SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

Členenie SPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2020 najviac SPÚ zaznamenali vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov) v počte 13 prípadov SPÚ, čo predstavuje 40,6 %. Kvalifikovaní robotníci v hutníctve, strojárstve a podobní robotníci a pracovníci pri likvidácii odpadu utrpeli zhodne 3 SPÚ, čo predstavuje 9,4 %. V rámci profesijnej štruktúry je dlhodobo najrizikovejšou pracovnou oblasťou doprava.

Členenie SPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri SPÚ, vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

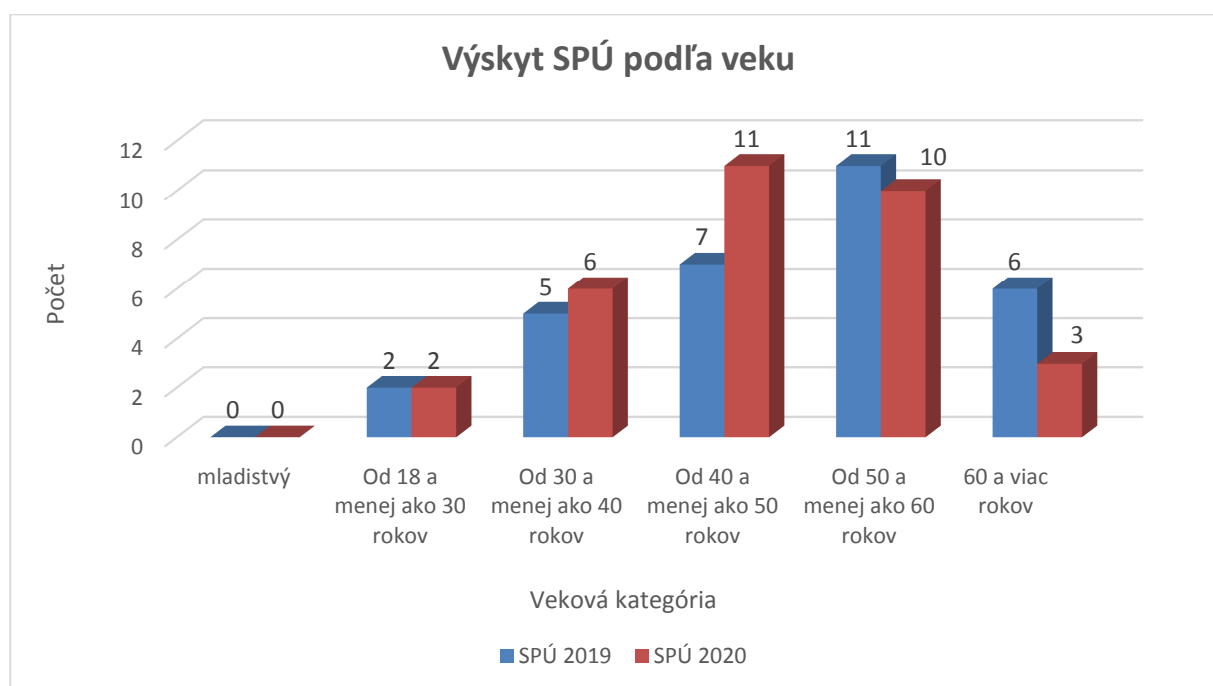
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
000	Neznámy alebo neurčený druh poranenia	12	37,5 %
012	Otvorené rany	1	3,1 %
020	Zlomeniny kostí	1	3,1 %
022	Otvorené zlomeniny	1	3,1 %
051	Otras mozgu a vnútrolebečné poranenia	1	3,1 %

052	Vnútorné poranenia	2	6,3 %
059	Iné typy otrasov mozgu a vnútorných poranení	1	3,1 %
120	Viacnásobné poranenia	13	40,6 %
Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
00	Poranená časť tela nešpecifikovaná	10	31,3 %
11	Hlava, mozog, lebečné nervy a cievy	5	15,6 %
18	Hlava – viac postihnutých oblastí	1	3,1 %
42	Oblasť hrudníka vrátane orgánov	2	6,3 %
48	Trup – viac postihnutých oblastí	1	3,1 %
70	Celé telo a viac oblastí – bez podrobnejšieho rozlíšenia	4	12,5 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	7	21,9 %
99	Telo – iná poranená časť tela	2	6,3 %

Členenie SPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

V roku 2020 bolo 32 SPÚ (100,0 %) evidovaných u mužov a 0 SPÚ u žien. Z hľadiska vekovej štruktúry najviac SPÚ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (11 prípadov), druhú skupinu tvorili zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (10 prípadov), tretiu skupinu tvorili zamestnanci vekovej kategórie od 30 do 40 rokov (6 prípadov) a štvrtú skupinu zamestnanci vekovej kategórie nad 60 rokov (3 prípady). Najmenej SPÚ v počte 2 prípady utrpeli zamestnanci od 18 do 30 rokov. U mladistvých nebol evidovaný ani jeden SPÚ.

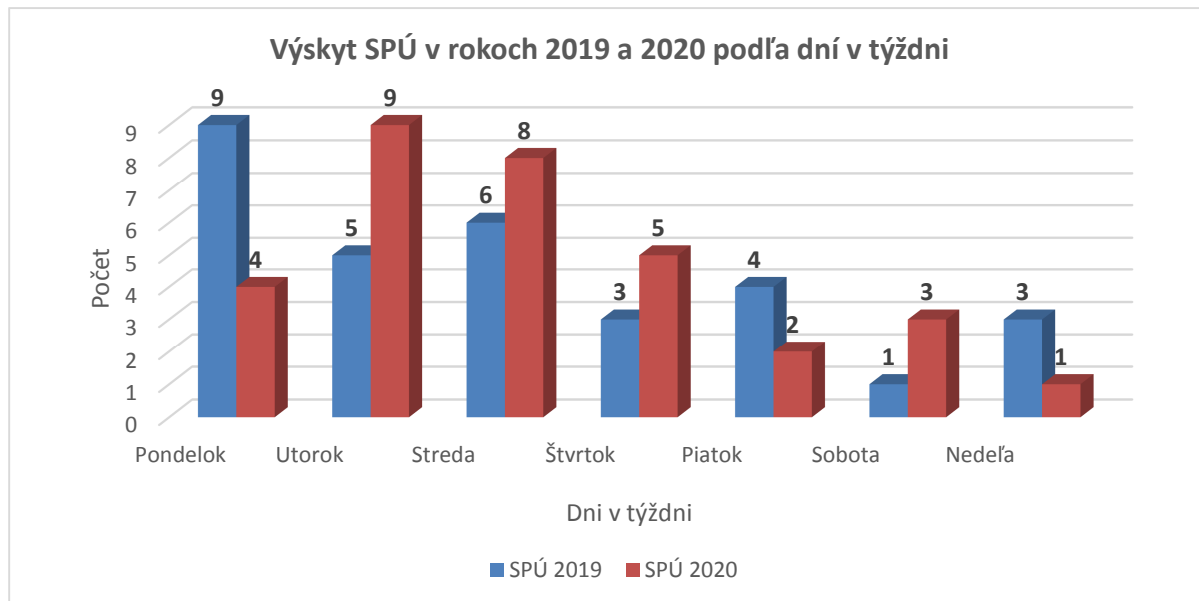
Výskyt SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa dňa v týždni, kedy sa pracovný úraz stal

V roku 2020 sa najviac SPÚ vyskytlo v utorok (9 prípadov – 28,1 %), v stredu (8 prípadov – 25,0 %) a vo štvrtok (5 prípadov – 15,6 %).

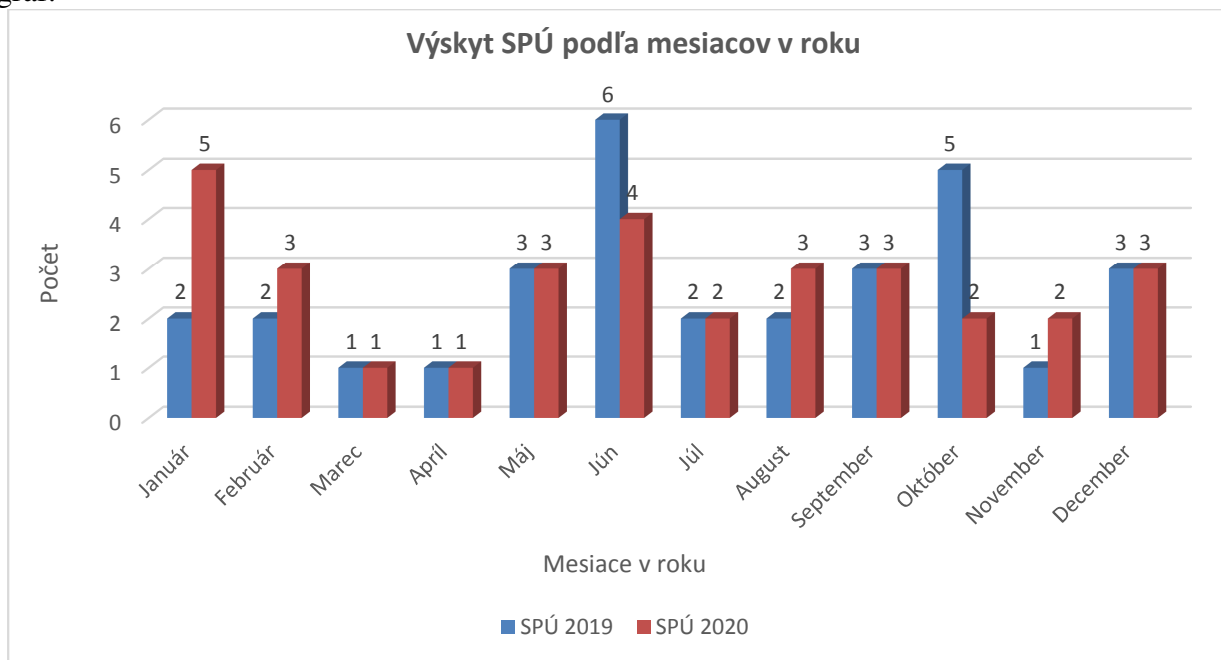
Výskyt SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa dní v týždni znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa mesiaca v roku, kedy sa pracovný úraz stal

Zo štruktúry SPÚ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejším mesiacom v roku 2020 bol mesiac január (5 prípadov – 15,6 %). V mesiaci jún došlo ku vzniku 4 SPÚ (12,5 %), vo februári, auguste, septembri a decembri k 3 SPÚ (9,4 %), v júli, októbri a novembri k 2 SPÚ (6,3 %) a v marci, apríli k 1 SPÚ (3,1 %).

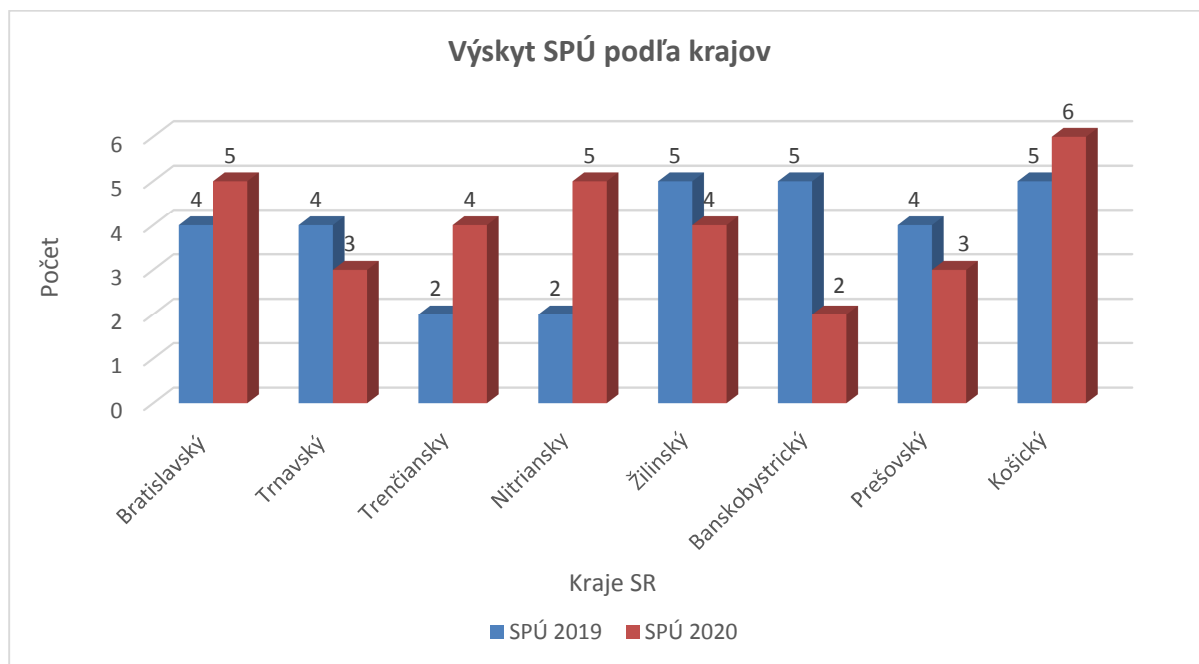
Výskyt SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bol výskyt SPÚ v roku 2020 zaznamenaný najviac v Košickom kraji v počte 6 prípadov (18,8 %), v Bratislavskom a Nitrianskom kraji bol zaznamenaný v rovnakom počte 5 prípadov (15,6 %), v Trenčianskom a Žilinskom kraji 4 prípady SPÚ (12,5 %), v Trnavskom a Prešovskom kraji 3 prípady (9,4 %) a najmenší výskyt bol zaznamenaný v Banskobystrickom kraji s počtom 2 SPÚ (6,3 %).

Výskyt SPÚ v roku 2019 a v roku 2020 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal SPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	0	0	1	1	3	5
Trnavský kraj	0	0	2	1	0	3
Trenčiansky kraj	0	2	1	1	0	4
Nitriansky kraj	1	0	3	1	0	5
Žilinský kraj	0	0	1	2	1	4
Banskobystrický kraj	0	1	1	0	0	2
Prešovský kraj	1	1	0	1	0	3
Košický kraj	0	4	0	1	1	6
S p o l u	2	8	9	8	5	32

2. Závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmovou na zdraví

Ťažká ujma na zdraví je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, a to zmrzačenie, strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, poškodenie dôležitého orgánu, zohyzdenie, vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu, alebo mučivé útrapy.

V roku 2020 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru IP došlo k 49 závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmovou na zdraví (ďalej „ŤUZ“), čo predstavuje oproti roku 2019 pokles o 9 prípadov (pokles o 15,52 %). Z hľadiska dlhodobého vývoja ŤUZ aj rok 2020 bol opätovne pozitívny a to z dôvodu najnižšieho počtu zaznamenaných ŤUZ za posledných 20 rokov.

Vývoj ŤUZ od roku 1999 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom ŤUZ v roku 2020 boli stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné, kde bolo zaznamenaných 14 prípadov, čo predstavuje 28,6 % z celkového počtu ŤUZ. Druhým najpočetnejším zdrojom ŤUZ boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo zaznamenaných 12 prípadov (24,5 %). Tretím najpočetnejším zdrojom ŤUZ boli dopravné prostriedky, kde bolo zaznamenaných 8 prípadov (16,3 %).

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	8	16,3%
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	14	28,6%
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	12	24,5%
V.	Materiál, bremená, predmety	7	14,3%
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	3	6,1%

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín vzniku ŤUZ v roku 2020 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekvencovanejších zdrojových skupín podľa počtu spôsobených závažných pracovných úrazov:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	6	12,2 %

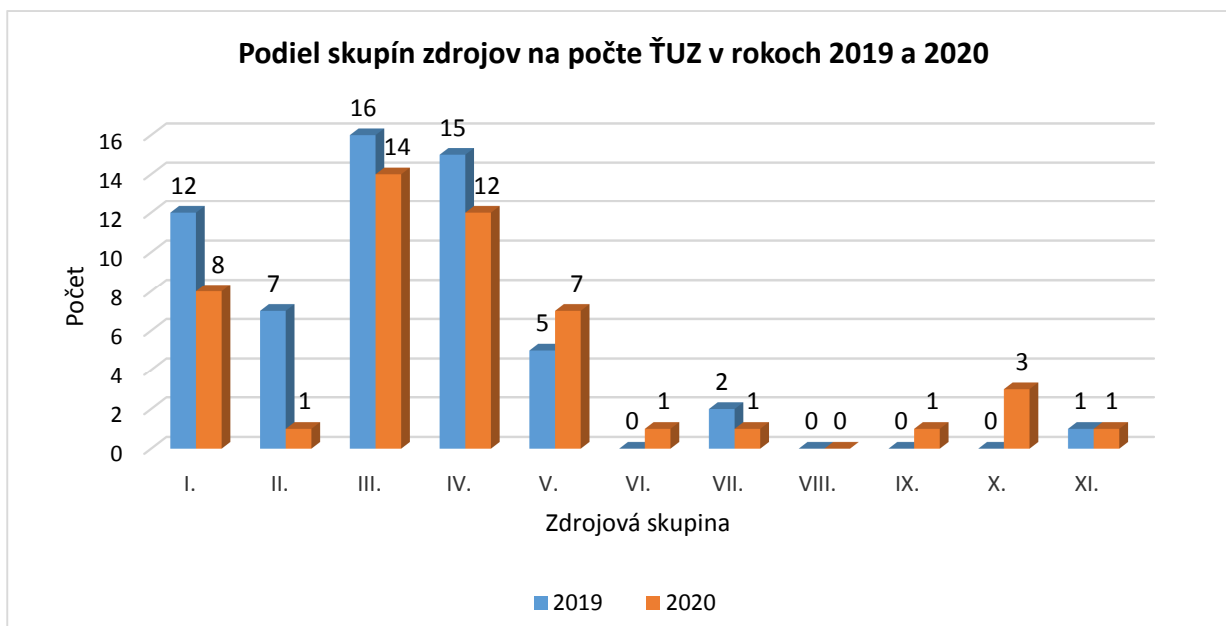
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-19	Združené a ostatné, prípadne špeciálne drevoobrábacie stroje (kolárske, debnárske a iné okrem špeciálnych papierenských strojov)	3	6,1 %
III-27	Lisy na iný materiál ako kov a drevo	2	4,1 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-44	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	5	10,2 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy - pády zamestnancov na nich a z nich	4	8,2 %
IV-46	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	3	6,1 %

V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Vb-50	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	4	8,2 %

X.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	3	6,1 %

Výskyt ŤUZ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2019, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 3 a č. 4 v prílohe.

Členenie ŤUZ podľa príčiny úrazu

V roku 2020 najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (15 prípadov) bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrúvali v ohrozenom priestore. Druhou najpočetnejšou príčinou (14 prípadov) boli nedostatky osobných predpokladov zamestnancov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyzologické stavy).

Tretou najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (6 prípadov) bolo ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie). Štvrtou najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (5 prípadov) boli nezistené príčiny.

Nesprávna organizácia práce bola zistenou príčinou ŤUZ v 3 prípadoch. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu a nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie bolo rovnako zistenou príčinou v 2 prípadoch. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie a rovnako ako odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení bolo zistenou príčinou v 1 prípade ŤUZ.

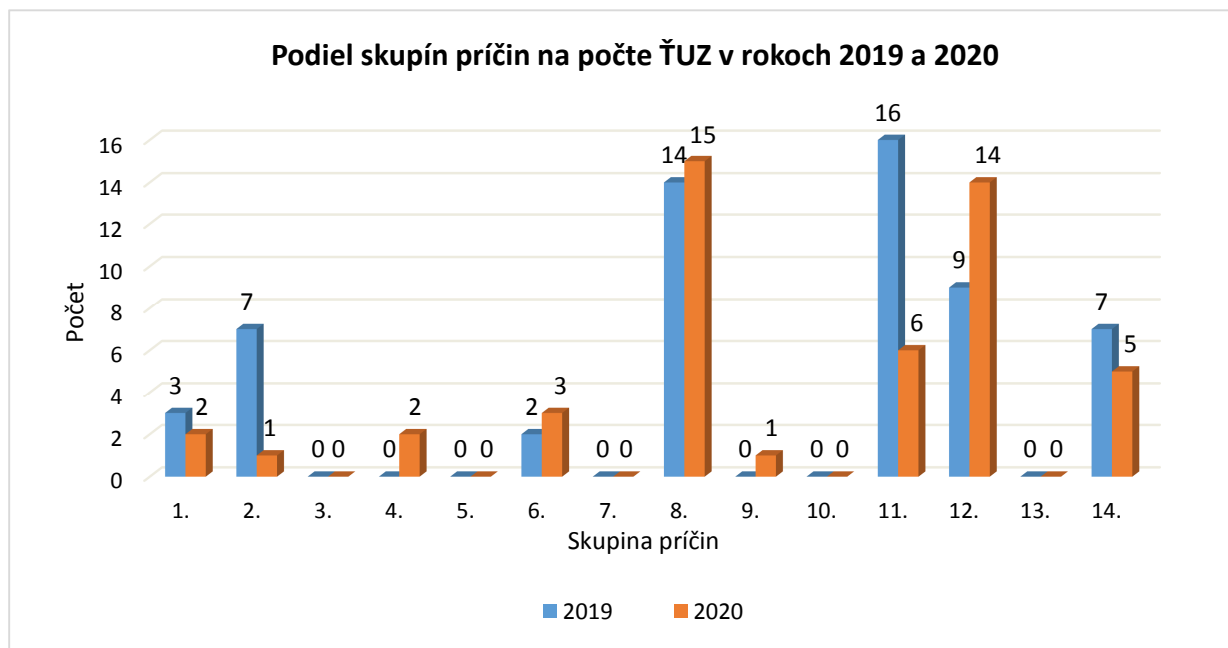
Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2020 zistili v 8 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje pokles o 4 prípady oproti roku 2019. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 16 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje nárast o 2 prípady oproti roku 2019. Iné príčiny boli zistené v 25 prípadoch ŤUZ, kde bol oproti roku 2019 zaznamenaný pokles o 7 prípadov (tabuľka č. 7 v prílohe).

Pri vyšetrovaní ŤUZ v hodnotenom roku bol zistený 1 prípad, kedy zamestnanec, ktorý utrpel ŤUZ, vykonával svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore	15	30,6 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	6	12,2 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	14	28,6 %
14	Nezistené príčiny	5	10,2 %

Výskyt ŤUZ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa príčin a ich porovnanie s rokom 2019, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 7 a č. 8 v prílohe.

Členenie ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

V roku 2020 sa najvyšší podiel ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
C	Priemyselná výroba	15	28,6 %
F	Stavebníctvo	6	12,2 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	7	14,3 %
H	Doprava a skladovanie	7	14,3 %

Členenie ŤUZ v roku 2020 a v roku 2019 podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

Členenie ŤUZ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2020 najrizikovejším povoláním bolo povolanie vodiči obsluhy pojazdných strojových zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov), ktorí utrpeli 9 ŤUZ (18,4 %). Kvalifikovaní robotníci v hutníctve, strojárstve a podobní robotníci utrpeli 8 ŤUZ (16,3 %). Kvalifikovaní stavební robotníci a remeselníci utrpeli 6 ŤUZ (12,2 %).

Členenie ŤUZ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

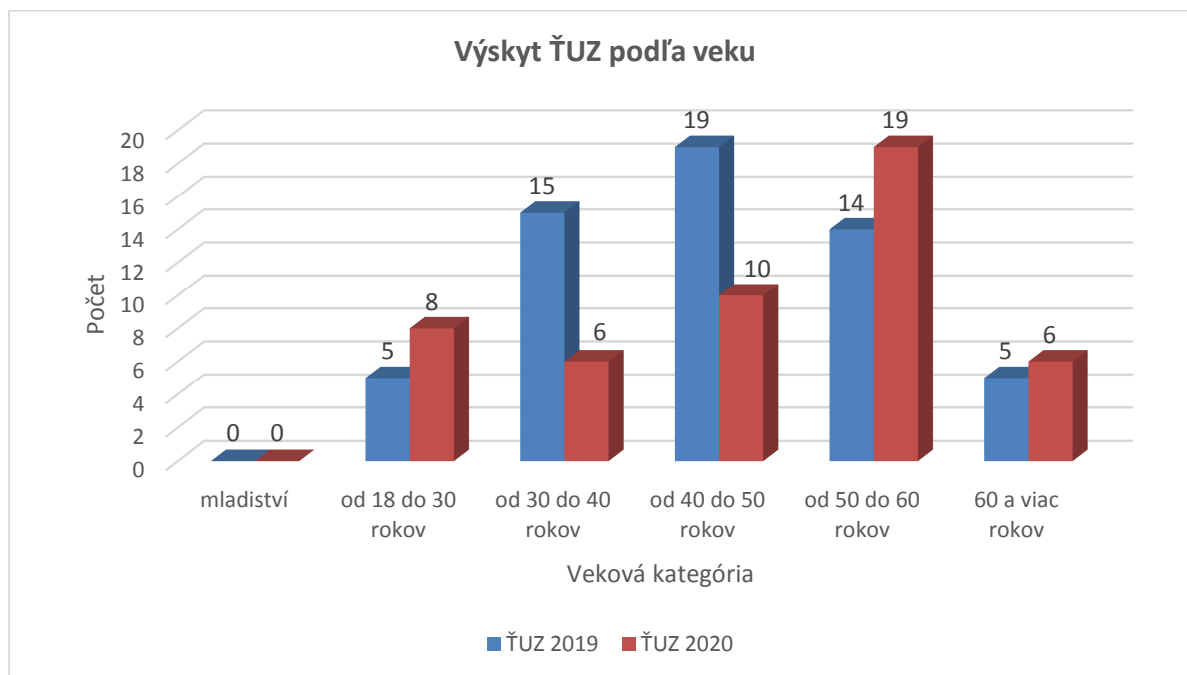
Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri ŤUZ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
020	Zlomeniny kosti	5	10,2 %
021	Zatvorené zlomeniny	7	14,3 %
040	Traumatické amputácie (strata časti tela)	10	20,4 %
052	Vnútoré poranenia	4	8,2 %
120	Viacnásobné poranenia	8	16,3 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
13	Oko	4	8,2 %
50	Horné končatiny bez podrobnejšieho rozlíšenia	3	6,1 %
53	Ruka od zápästia dole	3	6,1 %
54	Prst	6	12,2 %
60	Dolné končatiny bez podrobnejšieho rozlíšenia	3	6,1 %
69	Dolné končatiny – iné časti predtým neuvedené	4	8,2 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	9	18,4 %

Členenie ŤUZ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Výskyt ŤUZ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

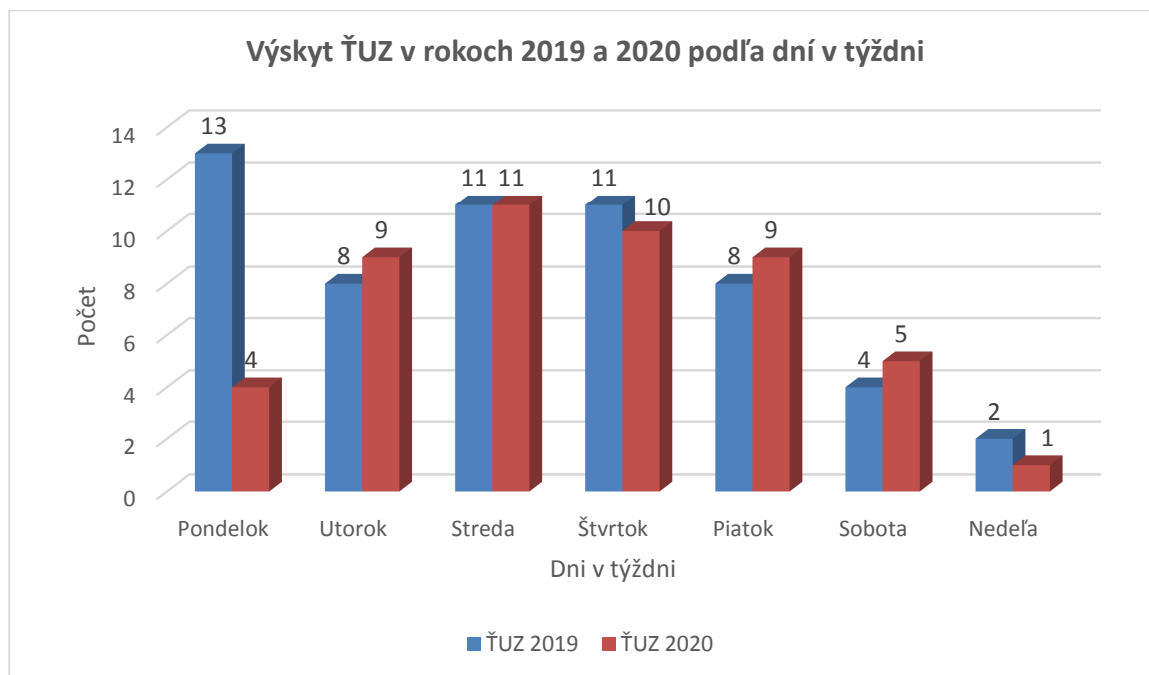

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku ŤUZ bolo 9 žien (18,4 %) a 40 mužov (81,6 %). Z hľadiska vekovej štruktúry najviac ŤUZ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (19 prípadov). Druhú skupinu tvorila veková kategória od 40 do 50 rokov (10 prípadov). Tretiu skupinu veková kategória od 18 do 30 rokov (8 prípadov). Najmenej ŤUZ v počte 6 prípadov zhodne utrpeli zamestnanci nad 60 rokov a zamestnanci vo veku od 30 do 40 rokov. U mladistvých nebola evidovaná žiadna ŤUZ.

Členenie ŤUZ podľa dňa v týždni

V roku 2020 sa najviac ŤUZ vyskytlo v stredu (11 prípadov - 22,4 %), vo štvrtok (10 prípadov - 20,4 %). V utorok a v piatok sa ŤUZ vyskytlo v rovnakom počte (9 prípadov - 18,4 %).

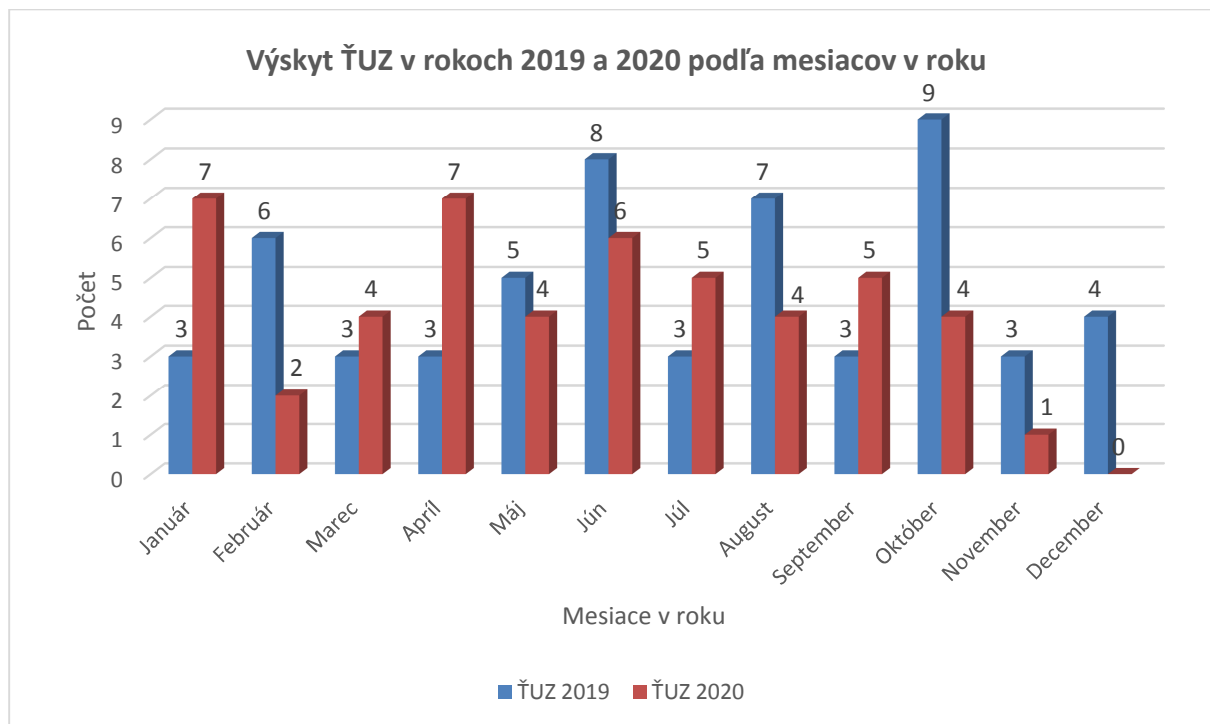
Výskyt ŤUZ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa dňa v týždni znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa mesiaca v roku

Zo štruktúry ŤUZ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejším mesiacom v roku 2020 bol január a apríl v rovnakom počte (7 prípadov – 14,3 %), jún (6 prípadov – 12,2 %), júl a september v rovnakom počte (5 prípadov – 10,2 %), v mesiacoch marec, máj, august a október bol zhodný počet ŤUZ (4 prípady – 8,2 %), február (2 prípady – 4,1 %) a najmenej rizikovým mesiacom bol mesiac november s 1 prípadom 2,0 %. V mesiaci december nebol evidovaný žiaden prípad ŤUZ.

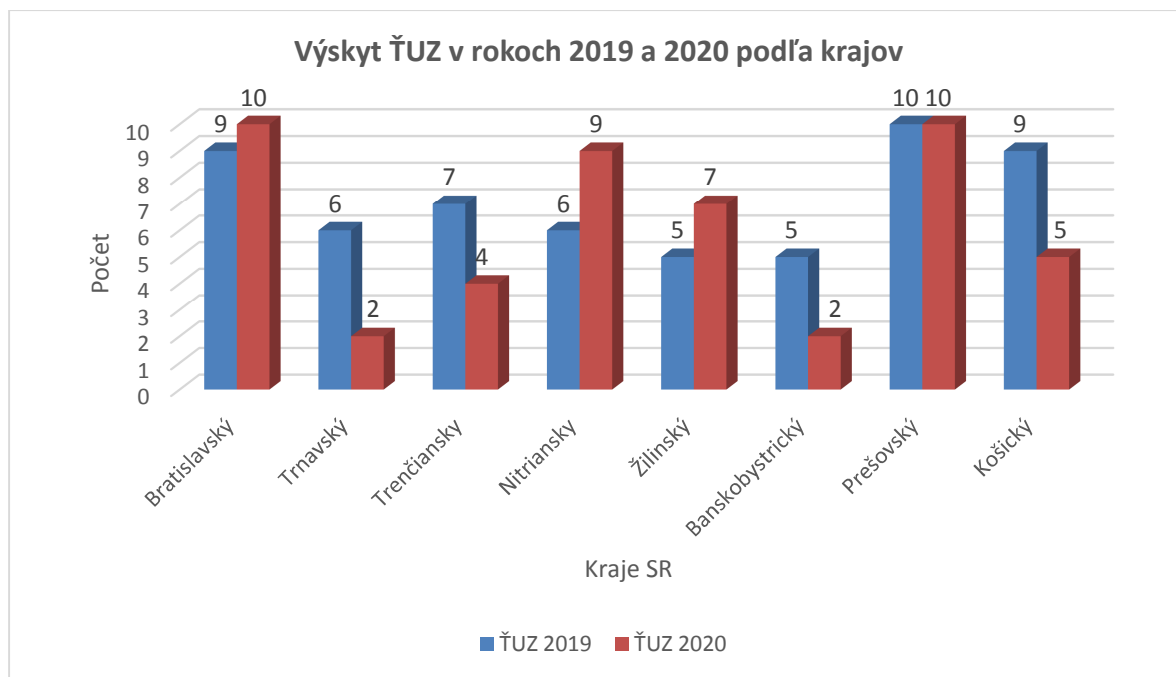
Výskyt ŤUZ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 10 ŤUZ evidovaných v Prešovskom a Bratislavskom kraji, čo predstavuje z celkového počtu 20,4 %. V Nitrianskom kraji bolo evidovaných 9 ŤUZ, čo predstavuje 18,4 %, v Žilinskom kraji 7 ŤUZ, čo predstavuje 14,3 %, v Košickom kraji bolo evidovaných 5 ŤUZ, čo predstavuje 10,2 %, v Trenčianskom kraji 4 ŤUZ, čo predstavuje 8,2 %. Najmenej evidovaných ŤUZ bolo zhodne v Trnavskom a Banskobystrickom kraji 2 ŤUZ, čo predstavuje 4,1 % z celkového počtu ŤUZ za rok 2020.

Výskyt ŤUZ v roku 2019 a v roku 2020 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal ŤUZ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	2	0	1	4	3	10
Trnavský kraj	0	0	2	0	0	2
Trenčiansky kraj	0	1	2	1	0	4
Nitriansky kraj	2	0	1	6	0	9
Žilinský kraj	1	2	0	4	0	7
Banskobystrický	0	1	1	0	0	2
Prešovský	3	0	2	1	4	10
Košický kraj	0	1	2	2	0	5
S p o l u	8	5	11	18	7	49

3. Registrované pracovné úrazy

Zákon č. 124/2006 Z. z. v ust. § 17 ods. 7 písm. a) bod 1 ukladá zamestnávateľom povinnosť zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedeli.

Za rok 2020 bolo z organizácií do termínu spracovania rozboru (05. 02. 2021) zaslaných orgánom dozoru inšpekcie práce celkovo 7 525 záznamov o RPÚ, čo predstavuje pokles o 1 875 prípadov oproti roku 2019 (pokles o 19,95 %). Počty pracovných úrazov za roky 2006 až 2011 obsahujú aj úrazy s PN najmenej 42 dní, ktoré vznikli od 1.7.2006 do 31.12.2011.

Vývoj RPÚ od roku 1999 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom RPÚ v roku 2020 boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo zaznamenaných až 2 287 prípadov, čo predstavuje 30,4 % z celkového počtu RPÚ. Druhým najpočetnejším zdrojom RPÚ bola neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, ako aj pády predmetov, výrobkov či materiálov, pôsobenie ostrých hrán, a to v 2 085 prípadoch RPÚ, čo predstavuje 27,7 % z celkového počtu RPÚ. Stroje– hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné boli tretím najpočetnejším zdrojom RPÚ, a to v 871 prípadoch RPÚ, čo predstavuje 11,6 % z celkového počtu RPÚ.

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	659	8,8 %
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	871	11,6 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	2 287	30,4 %
V.	Materiál, bremená, predmety	2 085	27,7 %
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	652	8,7 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na vzniku RPÚ roku 2020 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekvencovanejších zdrojových skupín:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	309	4,1 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	176	2,3 %
I-07	Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky (na koľaji i bezkoľají)	89	1,2 %

II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	Počet	Podiel %
II-11	Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky	101	1,3 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-15	Okružné, rámové a iné píly na drevo	59	0,8 %
III-20	Lisy, kladivá, buchary a iné	65	0,9 %
III-24	Brúsky, čističe a leštiace stroje na kovy	72	1,0 %
III-39	Zvláštne textilné a odevné stroje vrátane strojov používaných v práčovniach, čistiarňach, hladiarňach a opravovniach	51	0,7 %
III-40	Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle	102	1,4 %
III-42	Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory	67	0,9 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-43	Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády zamestnancov na rovine	363	4,8 %
IV-44	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	1 136	15,1 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy – pády zamestnancov na nich a z nich	616	8,2 %

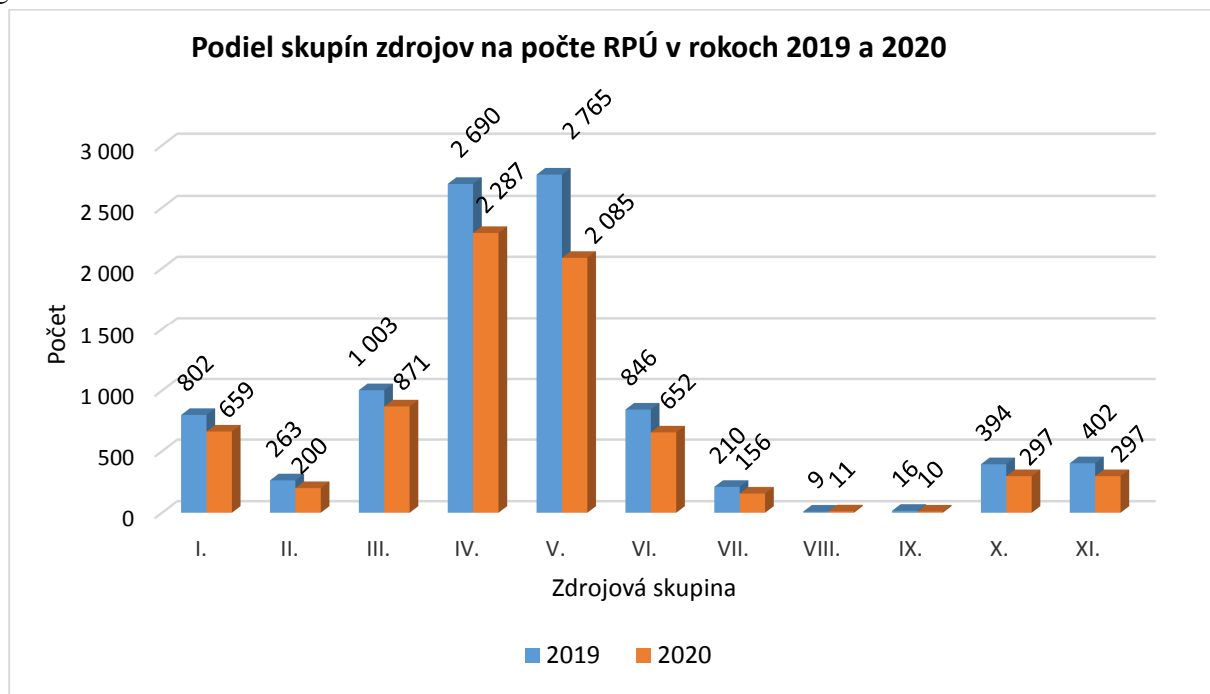
V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Va-49	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	213	2,8 %
Vb-50	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	1 012	13,4 %
Vb-51	Materiál, predmety – pôsobenie napr. ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	758	10,1 %

VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje	Počet	Podiel %
VI-55	Pomocné ručné bicie, uťahovacie, pridržiacie, spájacie, zvaracie, čistiace, mazacie a iné náradie	150	2,0 %
VI-58	Ručné nástroje (rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rycie, uberacie, brúsiace a iné)	393	5,2 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	164	2,2 %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	133	1,8 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	262	3,5 %

Výskyt RPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2019, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľke č. 11 a č. 12 v prílohe.

Členenie RPÚ podľa príčiny úrazu

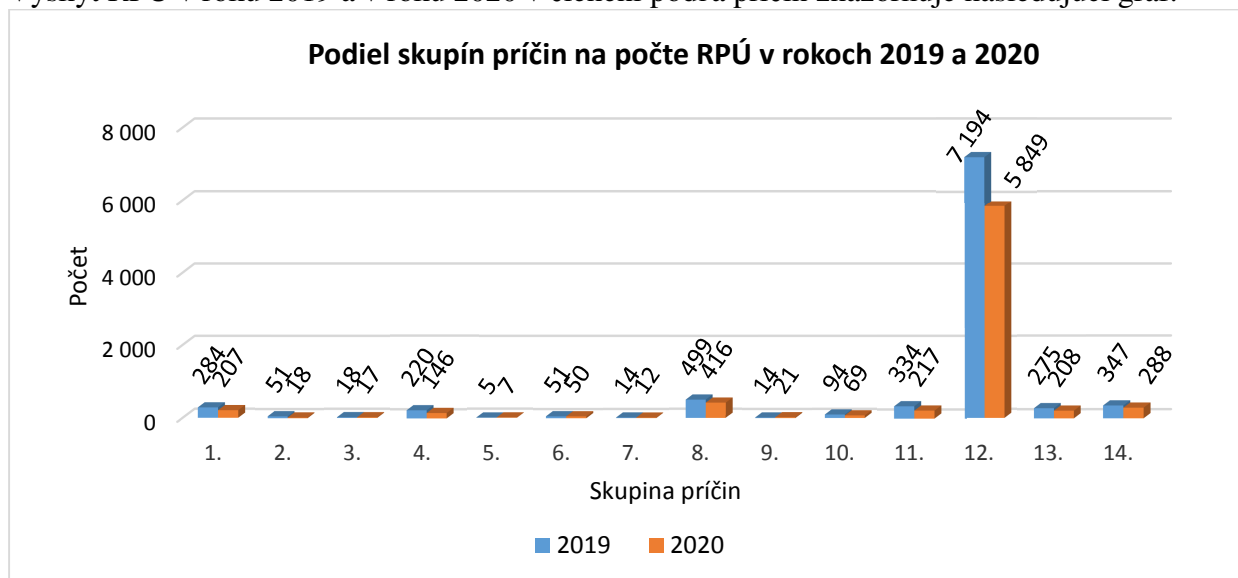
V roku 2020 bola najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (5 849 prípadov) nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyzologické stavy). Druhou najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (416 prípadov) bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrúvali v ohrozenom priestore. V 288 prípadoch to boli nezistené príčiny. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistené v 217 prípadoch RPÚ. Ohrozenie zvieratami bolo zistené v 208 prípadoch a chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu bol zistený v 207 prípadoch RPÚ.

Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ, v roku 2020 boli zistené v 457 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 186 prípadov oproti roku 2019. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 506 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 101 prípadov oproti roku 2019. Iné príčiny boli zistené v 6 562 prípadoch, kde bol oproti roku 2019 zaznamenaný ich pokles o 1 588 prípadov RPÚ (tabuľka č. 13 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
1	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	207	2,3 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore	416	5,5 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	217	2,9 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyzologické stavy)	5 849	77,7 %
13	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	208	2,8 %
14	Nezistené príčiny	288	3,8 %

Výskyt RPÚ v roku 2019 a v roku 2020 v členení podľa príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2019, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 13 a č.14 v prílohe.

Členenie RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

V roku 2019 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetvových oddieloch:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	416	5,5 %
C	Priemyselná výroba	2 958	39,3 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	1 080	14,4 %
H	Doprava a skladovanie	715	9,5 %
N	Administratívne a podporné služby	317	4,2 %
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	461	6,1 %

Členenie RPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2020 najviac RPÚ zaznamenali kvalifikovaní robotníci v hutníctve a strojárstve (1 051 úrazov - 13,97 %), operátori stacionárnych strojov a zariadení (740 úrazov – 9,83 %), vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení (736 úrazov - 9,78 %) a zamestnanci pracujúci ako pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave (733 úrazov - 9,74 %) a montážni robotníci utrpeli 572 RPÚ (7,6 %).

Členenie RPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri RPÚ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

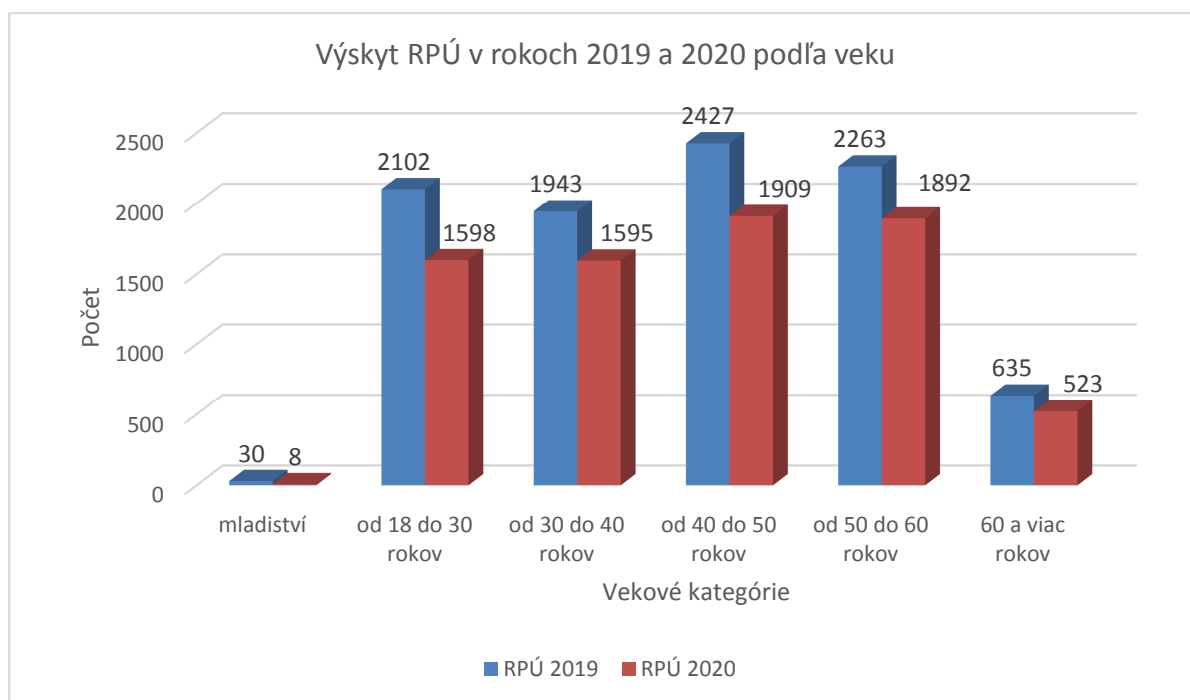
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
011	Povrchové poranenia	1 601	21,3 %
012	Otvorené rany	1 081	14,4 %
021	Zatvorené zlomeniny	1 176	15,6 %
032	Vyvrtnutia a natiahnutia	955	12,7 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
52	Ruka vrátane lakťa	429	5,7 %
53	Ruka od zápästia dole	559	7,4 %
54	Prst	1 895	25,2 %
62	Noha vrátane kolena	704	9,4 %
63	Členok	781	10,4 %
64	Noha od členka dole	397	5,3 %

Členenie RPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku RPÚ bolo 2 580 žien (34,3 %) a 4 945 mužov (65,7 %). Z hľadiska vekovej štruktúry RPÚ vyplýva, že najviac RPÚ sa v roku 2020 vyskytlo u zamestnancov patriacich do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (1 909 úrazov - 25,4 %). Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili poškodení patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (1 892 prípadov – 25,1 %), tretiu vekovú kategóriu tvorili zamestnanci vo veku od 18 do 30 rokov (1 598 úrazov – 21,24 %), štvrtú vekovú kategóriu tvorili zamestnanci od 30 do 40 rokov (1 595 – 21,20 %) a najmenej zastúpenou bola veková kategória najstarších zamestnancov (523 úrazov - 6,95 %). V hodnotenom roku bolo evidovaných 8 RPÚ u mladistvých (0,1 %).

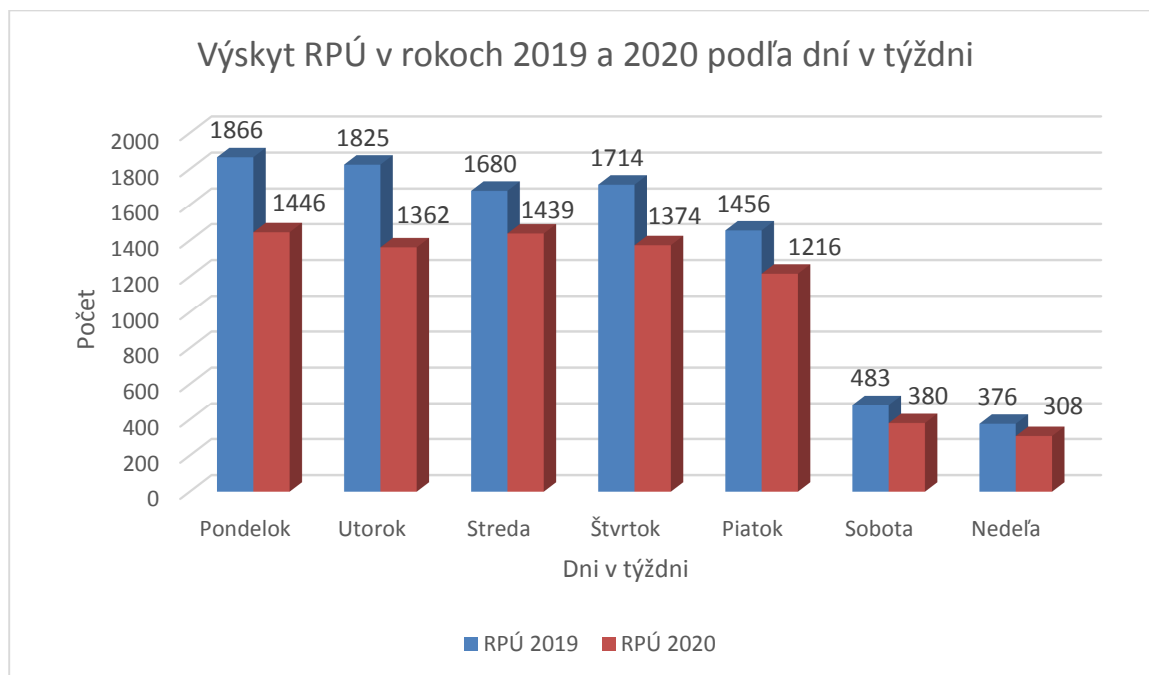
Vekovú štruktúru zamestnancov, ktorí v roku 2020 utrpeli RPÚ, a vývoj tejto štruktúry v roku 2019, znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa dňa v týždni

Pre vznik RPÚ bol v roku 2020 najrizikovejším dňom pondelok (1 446 prípadov - 19,2 %), streda (1 439 prípadov - 19,1 %) a štvrtok (1 374 prípadov - 18,3 %).

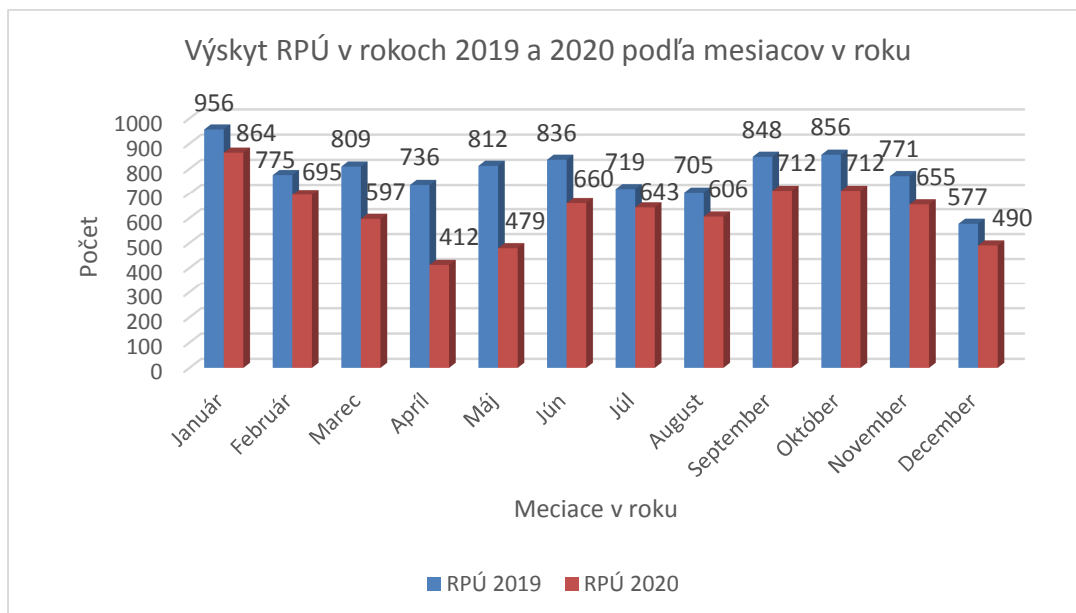
Vývoj výskytu RPÚ podľa dňa ich vzniku v rámci týždňového cyklu zobrazuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa mesiaca v roku

Najrizikovejšími mesiacmi pre vznik RPÚ boli mesiac január (864 prípadov – 11,5 %), september a október v zhodnom počte RPÚ (712 prípadov - 9,5 %) a február (695 - 9,2 %).

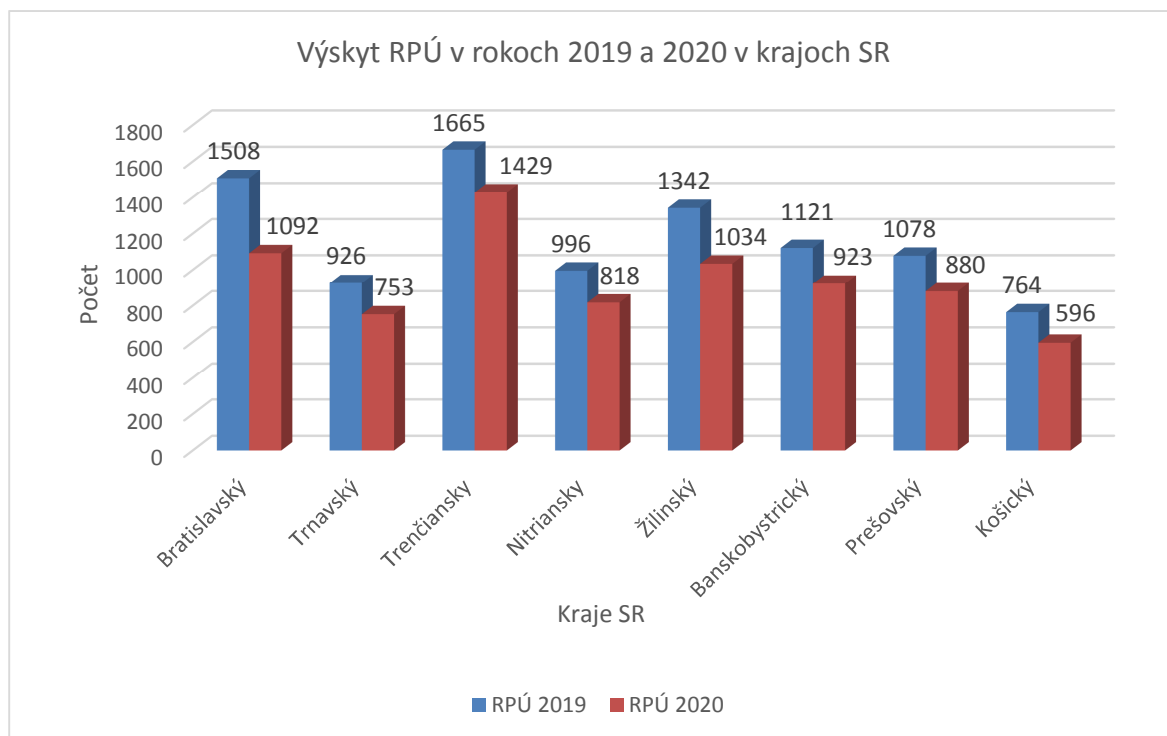
Vznik RPÚ podľa mesiaca, kedy k nim v rámci roka došlo, znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 1 429 RPÚ evidovaných v Trenčianskom kraji, čo predstavuje 19,0 %. V Bratislavskom kraji to bolo 1 092 RPÚ, čo predstavuje 14,5 % z celkového počtu RPÚ. V Žilinskom kraji bolo evidovaných 1 034 RPÚ, čo predstavuje 13,7 %. Najmenej RPÚ bolo evidovaných v Košickom kraji, a to 596 prípadov, čo predstavuje 7,9 % z celkového počtu RPÚ evidovaných za rok 2020.

Z teritoriálneho hľadiska počet RPÚ a ich vývoj v rokoch 2019 a 2020 podľa krajov SR sú zachytené v nasledujúcom grafe:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal RPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	100	65	123	287	517	1 092
Trnavský kraj	27	39	167	245	275	753
Trenčiansky kraj	4	203	331	419	472	1 429
Nitriansky kraj	94	26	113	326	259	818
Žilinský kraj	68	58	181	365	362	1 034
Banskobystrický kraj	20	167	121	230	385	923
Prešovský kraj	94	111	200	314	161	880
Košický kraj	67	35	113	207	174	596
S p o l u	474	704	1 349	2 393	2 605	7 525

4. Závažné priemyselné havárie

Závažnou priemyselnou haváriou je udalosť, akou je najmä nadmerná emisia, požiar alebo výbuch s prítomnosťou jednej alebo viacerých vybraných nebezpečných látok, vyplývajúca z nekontrolovateľného vývoja v prevádzke ktoréhokoľvek z podnikov, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorá vedie bezprostredne alebo následne k vážnemu

poškodeniu alebo ohrozeniu života alebo zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku v rámci podniku alebo mimo neho.

V roku 2020 nebola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce vyšetřovaná žiadna závažná priemyselná havária.

5. Choroby z povolania

Choroba z povolania je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania, ak vznikla zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh a za podmienok uvedených v zozname. Regionálny úrad verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“) podľa ust. § 6 ods. 3 písm. v) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov požiada príslušný IP alebo príslušný orgán dozoru ak je to potrebné, aby prešetril bezpečnostné a technické príčiny vzniku choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania.

V roku 2020 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 229 hlásení chorôb z povolania. Bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku chorôb z povolania a ohrozenia chorobou z povolania vyšetřujú miestne príslušné RÚVZ. Na vyšetřovanie bezpečnostných, technických a organizačných príčin vzniku chorôb z povolania sa IP podieľajú len na základe žiadosti miestne príslušného RÚVZ. Z tohto počtu v sledovanom roku IP nevyšetřovali žiadnu chorobu z povolania ani ohrozenie chorobou z povolania, nakoľko neboli zo strany RÚVZ požiadané.

Najčastejšie hlásenou chorobou z povolania za rok 2020 bola choroba kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného, jednostranného zaťaženia horných končatín. Druhou najčastejšou chorobou z povolania boli infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí. Ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené pri práci s vibrujúcimi nástrojmi bolo treťou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania.

Záver

Ako uvádza podrobný rozbor, v roku 2020 bol zaznamenaný v organizáciách patriacich do pôsobnosti IP nižší počet pracovných úrazov, t. j. ŤUZ (pokles o 15,5 %) a RPÚ (pokles o 19,9 %) ako v predchádzajúcom roku a v prípade SPÚ bol zaznamenaný mierny nárast o 3,2 %). Najviac úrazov v absolútnych číslach sa tradične koncentrovalo v odvetviach priemyselnej výroby, dopravy a skladovania, veľkoobchodu a maloobchodu, v stavebníctve a v poľnohospodárstve a lesníctve. Vzhľadom na počet pracovných úrazov môžeme konštatovať, že početnosť úrazov klesla, čím sa podarilo splniť jeden z cieľov Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie.